

Belge Adı	Teverruk Piyasası Üyelik, İşlem ve Takas Esasları Yönergesi	
Belge Türü	Yönerge	
Hazırlayan Birim	Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş. Piyasalar Birimi	
Belge Onay Makamı	Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş. Yönetim Kurulu	
Belge Onay Tarihi	26/07/2022	
Belge Revizyon Tarihi	-	
Belge Revizyon Numarası	-	
Bu belgenin güncel versiyonu Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş.'nin kurumsal internet sitesinde yer almakta olup, lütfen kullanmadan önce belgenin güncelliğini kontrol ediniz.		

TÜRKİYE ÜRÜN İHTİSAS BORSASI A.Ş.
TEVERRUK PİYASASI ÜYELİK, İŞLEM VE TAKAS ESASLARI YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1

(1) Bu Yönerge'nin amacı, Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş. Teverruk Piyasası işleyiş esaslarını ve kurallarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2

(1) Bu Yönerge, Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş. Teverruk Piyasası'nda faaliyet göstermek amacıyla Piyasa Üyelğine başvuru, kabul ve üyelik yükümlülükleri ile piyasa işlem esaslarını, işlemlere ilişkin emirleri ve işlem kurallarını, işlemlerin sonlandırılmasını, Ürün Tedarik Havuzu uygulamasını, ödeme, teslim, takas ve temerrüde ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3

(1) Bu Yönerge, 10.08.2017 tarihli ve 30150 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ürün İhtisas Borsasının Kuruluş, Faaliyet, İşleyiş ve Denetim Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 21 inci maddesinin ikinci fıkrası ile 20.04.2019

tarihli ve 30751 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Ürün İhtisas Borsasında Aracılık Faaliyetleri ile Aracıların Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik’in 19 uncu maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Bakanlığın 21.07.2022 tarih ve E-14670376-437.99-00076576401 sayılı Teverruk Piyasası kuruluş iznine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve Kısaltmalar

MADDE 4

(1) Bu Yönerge’de geçen;

- a) **Bakanlık:** T.C. Ticaret Bakanlığını,
- b) **Borsa (TÜRİB):** Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş.’yi,
- c) **EKK Sistemi:** Elektronik ürün senetlerinin takibine ilişkin Elektronik Kayıt Kuruluşu tarafından kurulan ve işletilen sistemi,
- ç) **Elektronik Kayıt Kuralları:** Elektronik ürün senetlerinin oluşturulması ve bu senetlere bağlı tüm hak ve yükümlülükler ile işlemlerin ilgili taraflar itibarıyla kayden izlenmesine ilişkin olarak Elektronik Kayıt Kuruluşu’nun önerisi üzerine Bakanlıkça belirlenen usul ve esasları,
- d) **Elektronik Kayıt Kuruluşu (EKK):** Elektronik ürün senetlerinin EKK Sistemi üzerinden oluşturulmasını sağlamak, bu senetlere bağlı tüm hak ve yükümlülükler ile işlemleri ilgili taraflar itibarıyla kayden izlemek amacıyla Bakanlıktan lisans almış anonim şirketi,
- e) **Elektronik Ürün Senedi (ELÜS):** Lisanslı Depo İşletmesince Elektronik Kayıt Kurallarına uygun olarak EKK Sistemi üzerinden oluşturulan elektronik kaydı,
- f) **ELÜS Piyasası:** TÜRİB tarafından işletilen Elektronik Ürün Senedi Piyasası’nı,
- g) **Emir Defteri:** Piyasa’da işlem gören ELÜS’ler için Teverruk Piyasası İşlem Sistemi’ne girilen alış ve satış emirlerinin toplandığı, gösterildiği ve işlemlerin gerçekleştirildiği Teverruk Piyasası İşlem Sistemi üzerindeki elektronik ortamları,
- ğ) **Genel Müdür:** Borsa Genel Müdürünü,
- h) **İşlem Günü:** Piyasa’nın işlem yapılmak üzere açık olduğu günleri,
- ı) **İşlemci Üye:** Borsa Yönetim Kurulu Kararı ve Bakanlık izni ile Piyasa’da faaliyet göstermesine izin verilenlerden kendi ve/veya müşterisi nam ve hesabına işlem gerçekleştirme yetkisi verilen katılım bankaları ile diğer kuruluşları,
- i) **Lisanslı Depo İşletmesi:** Tarım ürünlerinin depolanmasıyla iştigal eden ve 10.02.2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu kapsamında geçerli bir lisans belgesine sahip anonim şirketi,

- j) **Müşteri:** İşlemci Üyelerin hizmet verdikleri tüm gerçek ve tüzel kişileri,
- k) **Piyasa:** TÜRİB Teverruk Piyasası'nı,
- l) **Piyasa Üyesi:** Borsa Yönetim Kurulu Kararı ve Bakanlık izni ile Piyasa'da faaliyet göstermesine izin verilenlerden Borsa'da aracılık yapmaya yetkili olan ÜPAK'ları, İşlemci Üyeleri ve Ürün Tedarikçisi Üyeleri,
- m) **Prosedür:** Yönerge'de belirlenen kural ve esaslar çerçevesinde işleyiş ve uygulamalara ilişkin usulleri içeren ve Genel Müdür tarafından onaylanan uygulama esaslarını,
- n) **Seans:** Piyasa'da alım satım işlemleri için belirlenen zaman dilimini,
- o) **Takas:** Piyasa'da gerçekleşen işlemlerin Piyasa Üyesi bazında netleştirilmesi sonrasında ortaya çıkan nakit ve ELÜS teslim yükümlülüklerinin belirlenen süre ve şartlarda yerine getirilmesini,
- ö) **Teslim:** Teverruk işlemine konu ELÜS'lerin, bedeli ödenmesini müteakip belirlenen süre ve şartlarda EKK nezdinde hesaben teslimini,
- p) **Teverruk:** Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelik'in 19 uncu maddesinde katılım bankalarının finansman yöntemleri arasında belirtilmiş olan "kâr beyanı ile emtia satımı" işlemi,
- r) **Teverruk Piyasası İşlem Sistemi:** Teverruk işlemine konu ELÜS'lerin alım satım işlemlerinin gerçekleştirildiği Borsa tarafından işletilen sistemi,
- s) **Teverruk Piyasası Sürekli Müzayede İşlem Yöntemi:** Teverruk Piyasası İşlem Sistemi'ne iletilen emirlerin Borsa tarafından belirlenen işlem süreleri boyunca sürekli bir şekilde zaman önceliği kurallarına uygun olarak Ürün Tedarikçisi Üye tarafından belirlenen arz fiyatı üzerinden eşleştirilmesi yöntemi,
- ş) **Ürün:** Bakanlıkça çıkarılan tebliğlerle düzenlenen, depolanmaya uygun nitelikteki ve standardize edilebilen ELÜS'ün temsil ettiği temel ve işlenmiş tarım ürünlerini,
- t) **Ürün Piyasası Aracı Kurumu (ÜPAK):** 20.04.2019 tarihli ve 30751 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Ürün İhtisas Borsasında Aracılık Faaliyetleri ile Aracıların Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde kurularak Bakanlık tarafından faaliyet izni verilen ürün piyasası aracı kurumunu,
- u) **Ürün Tedarik Havuzu:** Piyasa'da işlem gören ELÜS'lerin yer aldığı ELÜS Emir Defteri'ni,
- ü) **Ürün Tedarikçisi Üye:** Borsa Yönetim Kurulu Kararı ve Bakanlık izni ile Piyasa'da faaliyet göstermesine izin verilenlerden sahibi olduğu ELÜS'leri Ürün Tedarik Havuzu'na sunan ve Piyasa'da ELÜS alım satım işlemi yapan kişileri,
- v) **Yönerge:** Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş. Teverruk Piyasası Üyelik, İşlem ve Takas Esasları Yönergesi'ni,

y) **Yönetim Kurulu:** Borsa Yönetim Kurulunu ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Piyasa Üyeliğine İlişkin Esaslar

Üyelik

MADDE 5

(1) Bakanlıkça Piyasa'da faaliyet göstermesine izin verilenlerden bu Yönerge'deki şartları yerine getirenler Borsa Yönetim Kurulu'nun kararı ile Borsa'ya üye olarak Piyasa'da işlem yapabilirler.

(2) Piyasa Üyeleri'ne Borsa Yönetim Kurulu kararı ile bu Yönerge'de yer alan üyelik ve faaliyete geçiş şartları, personele ilişkin esaslar ile sair yükümlülüklerinden muafiyet sağlanabilir.

Piyasa Üyelik Türleri

MADDE 6

(1) Piyasa'da; İşlemci Üye, ÜPAK ve Ürün Tedarikçisi Üye olmak üzere üç üyelik türü vardır.

(2) İşlemci Üyeler, kendilerinin ve/veya Müşterilerinin nam ve hesabına Piyasa'da ELÜS alım satım işlemi yapabilir.

(3) ÜPAK'lar sadece Müşterilerinin nam ve hesaplarına ELÜS alım satım işlemi yapabilir.

(4) Ürün Tedarikçisi Üyelerin ÜPAK'lar aracılığıyla Ürün Tedarik Havuzu'na ELÜS sunarak Piyasa'da ÜPAK'lar aracılığıyla ELÜS alım satım işlemi yapması esastır. Sahibi oldukları ürünleri Piyasa'da doğrudan satmasına Yönetim Kurulu tarafından izin verilen Ürün Tedarikçisi Üyeler ise, Piyasa'da kendi nam ve hesaplarına doğrudan ELÜS alım satım işlemi yapabilirler.

(5) Borsa Yönetim Kurulu, Ürün Tedarikçisi Üyelerin Piyasa'daki işlemlerine yönelik usul ve esaslar ile Ürün Tedarik Havuzu'na arz edilecek ELÜS'lerin miktarına dair ilave üyelik ve faaliyete geçiş şartları belirleyebilir.

Üyelik Başvurusu ve Şartları

MADDE 7

(1) Bakanlıkça Piyasa'da faaliyet göstermesine izin verilenler Borsa tarafından belirlenen üyelik başvuru formuna aşağıda belirtilen bilgi ve belgeleri eklemek suretiyle Borsa'ya başvurur:

- a) Üyelik türü bazında içeriği Borsa tarafından belirlenen sözleşme ve/veya taahhütnamelerin imzalanarak ibraz edilmiş olması,
 - b) Piyasa nezdindeki işlemlerini gerçekleştirmek amacıyla teknik alt yapının oluşturulması ve işlerliğinin sağlanması için gerekli tedbirlerin alınmış olduğuna ilişkin Yönetim Kurulu tarafından verilmiş taahhütname,
 - c) Esas sözleşme örneği,
 - ç) Noter tasdikli imza sirküleri,
 - d) Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yer alan kuruluş ilanı,
 - e) Piyasa için belirlenebilecek diğer bilgi ve belgeler.
- (2) Başvuruya ilişkin olarak Borsa tarafından ek bilgi ve belge talep edilebilir.
- (3) Borsa Yönetim Kurulunca başvuruya ilişkin alınacak karar başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir.

Faaliyete Başlama

MADDE 8

(1) Üyelik başvurusu kabul edilen kuruluşun Borsa nezdinde faaliyetlerine başlayabilmesi için üyeliğe kabul kararının kendisine yazılı olarak bildirilmesinden itibaren bir ay içerisinde aşağıda yer alan yükümlülükleri yerine getirmesi gereklidir. Söz konusu sürede yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda ilgili Piyasa Üyesi'nin üyeliği iptal edilir.

- a) Borsa Yönetim Kurulunca bu Piyasa için belirlenen Üyelik kayıt ücretini yatırması,
- b) Borsa Yönetim Kurulunca Piyasa'da işlemlere başlanması için istenebilecek teminatı yatırması,
- c) Borsa sistemi üzerinde Piyasa Üyesi adına işlem yapacak olan personeli yetkilendirmesi.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen yükümlülüklerin tamamının yerine getirildiğinin Piyasa Üyesi tarafından tevsik edici belgelerle Borsa'ya yazılı olarak bildirilmesinin ardından Borsa tarafından Piyasa Üyesi'nin Piyasa'da faaliyet göstermesine izin verilebilir.

Piyasa Üyeleri'nin Yükümlülükleri

MADDE 9

(1) Piyasa Üyeleri Piyasa'da yaptıkları işlemlerin tümünden ve bunlardan doğan yükümlülüklerin yerine getirilerek devir ile bedelinin ödenmesi, takas işlemleri, alıcı ve satıcı ile üçüncü şahısların haklarının korunması, yükümlülüklerinin yerine getirilmesi, risklerin takibi, kontrolü ve alım satıma ilişkin diğer hususlardan ve

Piyasa Üyesi adına Borsa'da işlem yapacak olan personelinin Borsa işlemlerinden sorumludur.

(2) Piyasa Üyeleri, tabi oldukları mevzuatta yer alan ilke ve kurallar ve Piyasa faaliyetlerine ilişkin olarak aşağıda sayılan hususlara uymak zorundadır;

a) Borsa tarafından verilen hizmetlere ilişkin olarak belirlenen ilke ve kurallara uygun hareket etmek,

b) Teverruk Piyasası İşlem Sistemi'nin güvenliğinin temini amacıyla iç denetim ve iç kontrol mekanizmalarını oluşturmak ve idame ettirilmesi için gerekli önlemleri almak,

c) Müşterilerine ve diğer Piyasa Üyeleri'ne karşı iyi niyet ve dürüstlük ilkelerine uygun davranmak,

ç) Faaliyetlerini Borsa düzenlemeleri çerçevesinde yürütmek,

d) Faaliyetlerinin icrası sırasında; Müşterileri ile tabi oldukları mevzuata uygun çerçeve sözleşmesi imzalamak, Piyasa'ya iletilmek üzere yazılı, sözlü veya elektronik ortamda aldıkları Müşteri emirlerini tabi oldukları mevzuata ve Müşterileri ile imzaladıkları çerçeve sözleşmesine uygun olarak almak ve Müşterilerin tercihlerini göz önüne alarak, mümkün olan en iyi sonucu verecek şekilde emirleri yerine getirmek,

e) Üyelik ve Borsa nezdinde yapılan işlemler kapsamında kendilerinden talep edilen aidat, ücret, komisyon ve diğer yükümlülükleri süresi içinde yerine getirmek,

f) Borsa tarafından öngörülmesi halinde, diğer Piyasa Üyeleri'ne karşı doğabilecek mali ve hukuki sorumluluğu teminat altına alan düzenlemelere uymak ve bu nitelikteki diğer tedbirleri almak,

g) Bu Yönerge kapsamındaki iş ve işlemleri ile ilgili olarak Borsa tarafından gerekli görülen hususlarda talep edilecek her türlü bilgi ve belgeyi açık rızasına ilişkin belge ile beraber vermek, Borsa yetkililerince yapılacak incelemelerde her türlü desteği sağlamak, Bakanlık ve Borsa mevzuatına, Borsa düzenine ve disiplinine uygun hareket etmek, Borsa yetkililerine gerekli yardım ve kolaylığı göstermek ve ilgili düzenlemelerde yer alan yükümlülüklere uymak,

ğ) Doğrudan veya dolaylı olarak yönetim kontrolünü sağlayan payların devredilmesi durumunda, Borsa'ya 30 gün içerisinde bildirimde bulunmak,

h) Merkez adresi, yönetim kurulu ve genel müdür değişikliklerini, en geç değişikliğin gerçekleştiği tarihi izleyen 30 gün içerisinde Borsa'ya bildirmek,

ı) Borsa tarafından belirlenecek dönemler itibariyle mali tablolarını ve Borsa tarafından istenecek finansal bilgilerini Borsa'ya iletmek,

i) Tabi oldukları mevzuat kapsamında yasal olarak tutmakla yükümlü oldukları defter ve kayıtlar ile usulüne uygun belgeleri düzenlemeye ek olarak, Borsa tarafından kararlaştırılan diğer kayıtları tutmak, bilgi ve belgeleri usulüne göre düzenlemek; bunları periyodik olarak veya Borsa'nın istediği zamanlarda Borsa'ya

iletmek ve söz konusu kayıt ve belgeleri 10 yıl süresince, ses kayıtlarını ise 3 yıl süresince saklamak,

j) Borsada yapılan alım satımların, verilen hizmetlerin ve bunlar için alınan nakdin mahiyetini göstermek ve gerektiğinde ibraz edilmek üzere elektronik ortamda tutulan müteselsil numaralı belgeyi müşterilerine elektronik ortamda iletmek,

k) Bu Yönerge ve tabi olduğu mevzuat kapsamındaki diğer yükümlülüklerini süresi içerisinde ve eksiksiz yerine getirmek.

(3) Borsa, Piyasa Üyelerinin bu Yönerge ve ilgili diğer mevzuata aykırı hareket etmesi, mali durumlarının bozulması veya Borsada işlem yapanların haklarının ve kamu menfaatinin korunmasının gerektiği hallerde ya da olağan dışı menfi gelişmelerde, bu durumların mahiyet ve önemini göz önüne alarak; Piyasa Üyeleri'ni uyardı, talimat vermeye, süre vererek eksikliklerin giderilmesini talep etmeye, üyeliğini askıya almaya, iptal etmeye ve diğer her türlü tedbiri almaya görevli ve yetkilidir.

(4) Bu maddenin ikinci fıkrasının (ğ) bendinin uygulamasında;

a) Piyasa Üyesinin oy haklarının %50'sinden fazlasına tek başına veya birlikte hareket ettikleri kişilerle beraber, doğrudan veya dolaylı olarak sahip olunması,

b) Yönetim Kurulu üye sayısının salt çoğunluğunu seçme veya genel kurulda söz konusu sayıdaki üyelikler için aday gösterme hakkını veren imtiyazlı paylara sahip olunması

yönetim kontrolünün elde edilmesi olarak kabul edilir.

(5) Piyasa Üyesi'nin Borsa ile olan ilişkileri bu Yönerge'nin 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca yetkilendirilen personel vasıtası ile yürütülür. Teverruk Piyasası İşlem Sistemi'nde Piyasa Üyesi adına işlem yapacak olan personele sisteme bağlanmak üzere kullanıcı kodu ve şifre tahsis edilir. Tahsis edilen şifre kullanılarak Teverruk Piyasası İşlem Sistemi'nde yapılan işlemler ile şifrenin yetkisiz kişilerce kullanımından doğan sorumluluk Piyasa Üyesine aittir.

Personel ile İlgili İlke ve Esaslar

MADDE 10

(1) Piyasa Üyesinin Borsa sistemi üzerinde Piyasa Üyesi adına işlem yapacak olan personeli, iyi niyet ve dürüstlük ilkelerine uygun davranmak, Bakanlık ve Borsa mevzuatı ile Borsa tarafından belirlenen kurallara ve Borsa düzenine ve disiplinine uygun hareket etmek, Borsa veya Borsa yetkilileri tarafından talep edilecek Piyasa faaliyetlerine ilişkin her türlü bilgi ve belgeyi vermek, Borsa yetkililerine gerekli yardım ve kolaylığı göstermek ve ilgili düzenlemelerde yer alan yükümlülükleri uymak zorundadır.

(2) Borsa, Piyasa Üyesinin Borsa sistemi üzerinde Piyasa Üyesi adına işlem yapacak olan personeline ilişkin olarak eğitim, mesleki tecrübe ve benzeri şartlar arayabilir. Buna ilişkin esaslar Prosedür'de düzenlenir.

Bildirim

MADDE 11

(1) İlgili düzenleyici kuruluş tarafından tabi oldukları mevzuat uyarınca haklarında faaliyetlerinin geçici veya sürekli olarak durdurulmasına yönelik işlem tesis edilen Piyasa Üyeleri durumu derhal Borsa'ya bildirir.

(2) Faaliyetleri geçici olarak durdurulan Piyasa Üyelerinin Piyasa'daki işlemleri söz konusu süre boyunca durdurulur. Faaliyetleri sürekli olarak durdurulan Piyasa Üyelerinin ise Borsa tarafından üyeliği iptal edilir. Borsa tarafından Piyasa Üyelerinin Müşterilerinin hak ve menfaatlerini koruyucu tedbirler alınır. Bu durumda Piyasa Üyeleri, müşterilerinin hak ve menfaatlerini koruma amacıyla Borsa yönergelerinde yer alan tedbirlere ve bu kapsamda Borsa tarafından verilecek talimatlara uymak zorundadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Emir ve İşlemlere İlişkin Esaslar

İşlem Görecek ELÜS'ler ve Genel İşlem Esasları

MADDE 12

(1) ELÜS'ler, Ürün Tedarikçisi Üye/temsilcisi ÜPAK'lar tarafından miktar ve fiyat belirtilerek Ürün Tedarik Havuzu'na iletilir. İşlemler Piyasa Üyeleri tarafından Ürün Tedarik Havuzu'nda yer alan ELÜS'ler üzerinden gerçekleştirilir.

(2) Piyasa'da işlem görmek üzere Ürün Tedarik Havuzu'na arz edilen ELÜS'ler, aynı işlem gününde Borsa'nın diğer piyasalarında işleme konu edilemez.

(3) Teverruk işlemlerine ilişkin emir iletim yöntemi ve işlem aşamaları Prosedür ile belirlenir.

Seans

MADDE 13

(1) Piyasa'da işlemlerin gerçekleştirileceği seansların günleri ve saatleri Prosedür'de belirlenir ve Borsa internet sitesinde duyurulur.

Emirler

MADDE 14

(1) Piyasa'da geçerli olacak emir türleri, girilecek emirlerin unsurları, emir geçerlilik süreleri ve bu emirlere ilişkin eşleşme kriterleri Prosedür'de belirlenir.

Emirlerin Piyasa'ya İletilmesi

MADDE 15

(1) Emirler, Piyasa Üyeleri tarafından Prosedür'de belirlenen esaslar doğrultusunda Teverruk Piyasası İşlem Sistemi'ne iletilir.

(2) Bir defada Teverruk Piyasası İşlem Sistemi'ne iletilebilecek emirlerin miktar ve/veya tutarına ilişkin alt ve üst sınırlar, ürün veya emir tipi bazında Prosedür'de belirlenir.

İşlem Para Birimi ve İşlem Miktarı

MADDE 16

(1) İşlemler Türk Lirası (TL) cinsinden olabileceği gibi İşlem Günü için bir önceki gün saat 15.30'da yayımlanan gösterge niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. döviz alış kuru kullanılarak, Ürün Tedarik Havuzu'ndaki ELÜS değerinin dönüştürüleceği farklı para birimlerinden de işlem gerçekleştirilebilir.

(2) Emir girilebilecek TL dışındaki para birimleri ABD Doları (USD), Avrupa Birliği para birimi Avro (EUR) ve İngiliz Sterlini (GBP) olup, bunlar haricindeki para birimleri Genel Müdür kararı ile belirlenerek Borsa internet sitesi üzerinden duyurulur.

(3) Ürün Tedarikçisi Üye tarafından Ürün arz miktarı, ilgili ürün için belirlenen işlem birimi cinsinden (kilogram, litre vd.) girilir. İşlemci Üye emrinin tutarına göre, eşleşen işlem miktarı ilgili ürün için belirlenmiş olan minimum işlem biriminden daha küçük küsurata sahipse (gram, mililitre vd.), işlemin miktarı fiziki teslim aşamasında işlem birimine yuvarlanır.

(4) Ürünlerin işlem birimlerine ilişkin diğer esaslar Prosedür'de yer alır.

Emirlerin Değiştirilmesi veya İptali

MADDE 17

(1) Ürün Tedarikçisi Üye tarafından, Ürün Tedarik Havuzu'na arz edilen ELÜS'lere ait emirlerdeki fiyat değişimi, emir iptaline ilişkin esaslar ile uyulması gereken diğer hususlar Prosedür'de düzenlenir.

(2) İşlemci Üyeler tarafından Piyasa'ya iletilen emirlerden, eşleşmemiş olanların değiştirilmesi ya da emir iptali Prosedür'de belirlenen esaslar doğrultusunda gerçekleştirilir.

İşlem Yöntemi

MADDE 18

(1) Piyasa'da tek fiyat esasına dayalı olarak Ürün Tedarikçisi Üye arz fiyatı üzerinden Teverruk Piyasası Sürekli Müzayede İşlem Yöntemi uygulanması esastır.

Farklı emir, işlem ve öncelik kuralları içeren başka işlem yöntemleri de Borsa Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek esaslar çerçevesinde Prosedür'de düzenlenebilir.

Emirlerin Eşleştirilmesi

MADDE 19

(1) Piyasa'ya iletilen ELÜS alım emirlerinden zaman açısından daha önce kaydedilen emirler, Ürün Tedarik Havuz değerinin yeterli olması kaydıyla öncelikle işleme dönüşür. İşleme dönüşmeyen ancak Ürün Tedarik Havuz değerine eşit veya daha az miktarlı emirler zaman önceliğine göre sıralanarak pasifte bekleyen emirlere kaydedilir.

(2) Yukarıda belirtilen öncelik kuralının uygulanmasında Borsa Yönetim Kurulu tarafından farklı esaslar belirlenebilir. Alınan kararlar Teverruk Piyasası İşlem Sistemi'nde ve/veya Borsa internet sitesinde ilan edilir.

(3) Borsa, Piyasa'daki ELÜS alım veya satım taleplerini alıcı karşısında satıcı ve satıcı karşısında alıcı konumuna geçerek karşılayabilir. Bu hususa ilişkin esaslar Prosedür'de yer alır.

İşlemlerin Değiştirilmesi veya İptali

MADDE 20

(1) Teverruk Piyasası'nda gerçekleşen işlemlerin sadece hesap bilgisine ilişkin alanlar düzeltilebilir. Düzeltmeye ilişkin usul ve esaslar Prosedür'de yer alır.

(2) Teverruk Piyasası'nda gerçekleşen bir Teverruk akışını oluşturan işlemler;

a) Bilgisayar sistemlerinden kaynaklanan hataların oluşması,

b) Borsa personeli tarafından Teverruk Piyasası İşlem Sistemi'ne hatalı emir iletilmesi ve/veya anılan hatalı emir sonucunda işlem gerçekleşmesi,

c) İşlem sonucu olağan dışı maddi unsurların meydana gelmesi,

ç) Piyasa Üyesi tarafından iptal talebinde bulunulması ve iptal gerekçesinin Genel Müdür tarafından uygun bulunması,

d) Teverruk işlem aşamalarının tamamlanmasını ve güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil, dürüst ve rekabetçi şekilde sağlıklı bir piyasa teşekkül etmesini engelleyecek şekilde işlemlerin oluşması,

e) Bu Yönerge'de yer verilen esaslar sonucunda temerrüt oluşması,

f) Diğer olağanüstü durumların varlığı

hallerinde Genel Müdür, Piyasalar Birimi Genel Müdür Yardımcısı veya Direktörü tarafından işlemlerin tamamı veya bir kısmı iptal edilebilir.

(3) İptal kararları en geç ertesi günkü Seans öncesinde nedenleriyle birlikte Borsa internet sitesinde ilan edilir.

İşlemlerin Bildirimi ve İlanı

MADDE 21

(1) Gerçekleştirilen işlemlere ilişkin işlem teyit belgesi, işlemin gerçekleşmesini takiben Teverruk Piyasası İşlem Sistemi tarafından otomatik üretilerek işlem tarafı Piyasa Üyeleri'ne Teverruk Piyasası İşlem Sistemi üzerinden elektronik ortamda iletilir.

(2) Borsa kaydına alınan işlem hacmi ve adetleri Seans'ın bitmesini takiben Prosedür'de belirlenen içerikte ve biçimde, Borsa tarafından yayımlanan bültende ve/veya belirlenen diğer elektronik ortamlarda ilan edilir. İlan edilen bilgiler hakkında herhangi bir ihtilaf oluşması durumunda Borsa kayıtları esas alınır.

(3) Piyasa'daki emir ve işlemlere ilişkin Prosedür'de içeriği belirlenecek bilgiler, Teverruk Piyasası İşlem Sistemi'ne bağlı kullanıcıların ekranlarında, Borsa ile anlaşması olan veri yayın kuruluşları tarafından işletilen platformlarda ve Prosedür'de belirlenen diğer elektronik ortamlarda anlık veya gecikmeli olarak yayımlanabilir.

Emir ve İşlemlere İlişkin Sınırlamalar

MADDE 22

(1) Piyasa'da işlem görebilecek ürünler ve/veya ürün gruplarına, iletilen emirlere ve gerçekleştirilecek işlemlere miktar ve/veya tutar olarak sınırlamalar getirilebilir. Kullanılacak ölçütler ve uygulanacak sınırlar Borsa Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(2) Genel Müdür, Piyasa'da olağan dışı durumların ortaya çıkması halinde veya gerekli gördüğünde; Piyasa Üyeleri ve/veya ürün grupları bazında belirlenen ölçüt ve sınırları resen değiştirebilir. Değiştirme nedeni Teverruk Piyasası İşlem Sistemi'nde ve/veya Borsa internet sitesinde ilan edilir.

Ürün Arz Fiyatının Belirlenmesi

MADDE 23

(1) Ürün Tedarikçisi Üye tarafından Ürün Tedarik Havuzu'na ürün arz edilirken belirlenen fiyat, sabit işlem fiyatı olarak kabul edilir.

(2) Borsa Yönetim Kurulu tarafından arz ve/veya işlem fiyatının belirlenmesine yönelik düzenleme yapılabilir. Alınan kararlar Teverruk Piyasası İşlem Sistemi'nde ve/veya Borsa internet sitesinde ilan edilir.

Fiyat Değişim Sınırları

MADDE 24

(1) Teverruk Piyasası'nda işlem görecek ELÜS'lerin Ürün Tedarikçisi Üye tarafından Ürün Tedarik Havuzu'na arz edilirken belirlenen sabit fiyattan aynı İşlem Günü boyunca işlem görmesi esastır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen fiyat esasının uygulanmasında Borsa Yönetim Kurulu tarafından farklı esaslar belirlenebilir.

İşlemlerde Uygulanacak Fiyat Aralıkları ve Fiyat Adımları

MADDE 25

(1) Piyasa'da ELÜS'lere ilişkin alım ve satım emirlerinde fiyat adımı 0,01 kuruş veya muadili yabancı para birimi (0,0001 USD/EUR/GBP), minimum fiyat ise 1 kuruş veya muadili yabancı para birimi (0,01 USD/EUR/GBP) olacak şekilde fiyatlandırılır ve anılan değerler esas alınarak emirler eşleştirilir.

(2) Genel Müdür önceden Borsa internet sitesinde ilan ederek fiyat aralıklarını ve bu aralıklar içinde uygulanacak fiyat adımlarını değiştirebilir.

İşlemlerin ve Piyasa'nın Geçici Olarak Durdurulması

MADDE 26

(1) Genel Müdür Teverruk Piyasası'ndaki işlemlerin ve Piyasa'nın geçici olarak durdurulmasını Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş. Elektronik Ürün Senedi Piyasası Yönergesi'nde yer alan esaslara uygun olarak yürütür.

(2) Olağan dışı gelişmelerin meydana gelmesi halinde, Piyasa'nın, pazarlarının veya sistemlerin beş işlem gününe kadar geçici olarak kapatılmasına Yönetim Kurulu karar verebilir. Yönetim Kurulu bu yetkisini Genel Müdür'e devredebilir. Beş işlem gününü aşan durumlarda Yönetim Kurulu karar alır ve bu kararı onaylamak üzere Bakanlığa iletir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ödeme, Teslim ve Takas Esasları

Ödeme ve Teslim Esasları

MADDE 27

(1) Seans sonunda Piyasa Üyesi bazında oluşan net nakit ve/veya ELÜS borç ve alacakları Borsa tarafından resen teslim konusuna edilir. Ödeme ve teslim esasları Prosedür'de düzenlenir. Seans sonunda Piyasa Üyesi bazında net borç ve alacak oluşmaması durumunda herhangi bir ödeme, teslim veya takas gerçekleştirilmez.

Teverruk Piyasası'na özgü özel ödeme ve teslim hükümleri ve bunlara ilişkin esaslar Prosedür'de düzenlenir.

Takas Esasları

MADDE 28

(1) Piyasa'da gerçekleştirilen işlemlere ilişkin bu Yönerge'de düzenlenen ödeme ve teslim esaslarına göre gerçekleştirilecek takas işlemlerinde Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş. Elektronik Ürün Senedi Piyasası Takas ve Temerrüt İşlemleri Yönergesi düzenlemesi geçerlidir. Teverruk Piyasası'na özgü özel takas hükümleri ve bunlara ilişkin esaslar Prosedür'de düzenlenir.

Temerrüt Esasları

MADDE 29

(1) Piyasa'da gerçekleştirilmiş olan işlemlerden doğan nakit veya ELÜS yükümlülüğünün Prosedür'de belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yerine getirilmemesi durumunda temerrüt oluşur ve söz konusu işlemler Borsa tarafından resen iptal edilir. Bu işlemlere ilişkin olarak temerrüt cezası hesabı ve uygulama esası Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. Temerrüt cezası ilgili Piyasa Üyesi'nden tahsil edilir.

(2) Temerrüt durumunda Borsa'nın düzenlemelerinde yer alan diğer tedbir ve yaptırım yetkileri saklıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Borsa Hizmet Ücreti ve Sair Ücret ve Komisyonlar

MADDE 30

(1) Borsa tarafından, Teverruk Piyasası İşlem Sistemi'ne iletilen emirler veya gerçekleşen işlemler üzerinden, Piyasa Üyelerinden emir veya işlem türü bazında Ürün İhtisas Borsasının Kuruluş, Faaliyet, İşleyiş ve Denetim Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 28 inci maddesi çerçevesinde hizmet ücretleri alınabilir.

Borsa Yönetim Kurulu'nun Farklı İşlem Kuralları Belirleme Yetkisi

MADDE 31

(1) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş., Toprak Mahsulleri Ofisi A.Ş. ve diğer Piyasa Üyeleri bazında gerçekleştirilen işlemlere ilişkin, Borsa Yönetim Kurulu tarafından farklı işlem kuralları belirlenebilir.

Yönergede Hüküm Bulunmayan Haller

MADDE 32

(1) Bu Yönerge'de yer almayan ya da açıklık bulunmayan konularda Prosedür, Prosedür'de yer almayan ya da açıklık bulunmayan konularda Piyasa Üyeleri ile akdedilen sözleşmeler öncelikle uygulanır.

(2) Borsa'nın tabi olduğu yönetmelik, yönerge ve diğer ilgili düzenlemeler çerçevesinde Piyasa'ya ilişkin karar vermeye, uygulamayı düzenlemeye ve yönlendirmeye Bakanlık ve/veya T.C. Sermaye Piyasası Kurulu onayını gerektirmeyen hallerle sınırlı kalmak üzere Borsa Yönetim Kurulu yetkilidir. Borsa Yönetim Kurulu bu yetkisini Genel Müdür'e devredebilir.

Yürürlük

MADDE 33

(1) Bu Yönerge, Ürün İhtisas Borsasının Kuruluş, Faaliyet, İşleyiş ve Denetim Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi çerçevesinde Bakanlık ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun uygun görüşü alınmak suretiyle 26.07.2022 tarihli Borsa Yönetim Kurulu kararıyla kabul edilerek, aynı tarihte yürürlüğe girmiştir.

Yürütme

MADDE 34

(1) Bu Yönerge hükümlerini Genel Müdür yürütür.